

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу управління освітою, власника)

ОСНОВИ НОЗОЛОГІЇ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки бакалавр
(назва рівня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень))
напряму _____
(код і назва напряму)
спеціальності 016 спеціальна освіта
(код і назва спеціальності)

(шифр за ОПП _____)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Запорізький національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кафедра спеціальної освіти та реабілітології
к.мед.наук, доцент Шевченко І.М.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту, факультету, науково- методичною радою

“29” серпня 2016 року, протокол № 1

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Основи нозології» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

Навчальна дисципліна "Основи нозології" є невід'ємною складовою підготовки фахівців факультету "Управління фізичною культурою та спортом".

Мета вивчення дисципліни — ознайомитись із загальними положеннями щодо основи здорового стану організму людини, регуляції життєдіяльності в нормі та патології, механізмів розвитку патологічних станів та відновлення в організмі людини, що є базовими теоретичними засадами оздоровчо-відновлювальних технологій у сучасній "суспільній охороні здоров'я".

Викладення цієї дисципліни значно відрізняється від традиційної патологічної фізіології та анатомії, які є базовими для підготовки фахівців у галузі медицини. Ця відмінність зумовлюється метою підготовки спеціалістів: якщо медичний працівник повинен реалізовувати діагностично-лікувальну технологію, то реабілітолог - оздоровчо-відновлювальну. Іншими словами, для медичного працівника базовим є поняття "хвороба", а для реабілітолога - «здоров'я». Медичний працівник у своїй діяльності користується "нозологічним напрямом", а реабілітолог - "синдромною діагностикою" (донозологічною).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розділ медицини, що вивчає природу та причини захворювань, а також спричинені ними структурні та функціональні зміни.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни: "Анатомія людини", "Фізіологія людини", "Біохімія", "Морфологія".

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль I. Основні захворювання функціональних систем організму. Здоров'я. Поняття патології (нозології). Етіологія хвороби, патогенез захворювання.

Змістовий модуль II. Основні захворювання функціональних систем організму.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни "Основи нозології" є знайомство студентів з морфологічними ознаками і вузловими механізмами патологічних процесів найбільш поширених захворювань, для вироблення у них розуміння закономірності течії і клінічних проявів хвороб, розкрити причини, механізми функціонування систем життєзабезпечення в нормі і патології, їх взаємозв'язок і взаємозабезпечення.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Основи нозології” є розкриття ряду важливих загальних біологічних закономірностей, таких як стереотипні реакції, які складають основу гомеостазу. Різні поєднання стереотипних реакцій на рівні внутріклітинних структур, клітин, тканин і органів в умовах патології складають специфіку загальних патологічних процесів, а на рівні системи всього організму - картину хвороби. Відповідні реакції організму на дію подразника в межах параметрів гомеостазу вважаються фізіологічними (нормальними). Якщо ж у відповідь на дію подразника порушуються структурно – функціональні основи гомеостазу, ті ж самі реакції стають патологічними. Це пояснює подвійне значення захисних реакцій. Явище гетерогенності створює життєвий резерв організму. Зникнення гетерогенності структур клітин і тканин є поганою прогностичною ознакою, що вказує на виснаження резервних можливостей організму. Знання загальнобіологічних закономірностей дозволяє правильно зрозуміти хворобу, оцінити стан хворого і проводити цілеспрямовану профілактику та реабілітацію хворих.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- знати :

- що таке здоров'я і хвороба;
- причини і умови виникнення хвороб і патологічних процесів;
- закономірності розвитку, протікання і результату хвороб, механізми розвитку конкретної хвороби, патологічного процесу або стану;
- морфогенез хвороби, - що дозволить визначити її суть, стадію, оборотність і безповоротність порушень життєдіяльності. Розкрити морфологічну основу пристосовних і компенсаторних процесів при хворобі, оцінити ефективність терапії;
- критерії хвороби, форми, стадії, результати хвороб.

- вміти :

- оцінити порушення загальнобіологічних закономірностей, таких як постійність внутрішнього середовища явища гетерогенності;
- відрізнити патологічний процес від хвороби;
- оцінити патологічну реакцію (на відміну від фізіологічної);
- оцінити патологічний стан;
- відрізнити причину захворювання (етіологію) від механізмів розвитку хвороб (патогенез), їх взаємозв'язок;
- уміти оцінити „порочний круг” в патогенезі хвороби.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Змістовий модуль I. Основні захворювання функціональних систем організму. Здоров'я. Поняття патології (нозології). Етіологія хвороби, патогенез захворювання.

Тема 1. Предмет та завдання нозології. Реактивність організму.

Тема 2 Основні клінічні синдроми та їх клінічне значення.

Тема 3 Міжнародна статистична класифікація захворювань. Історія, розвиток, цілі, завдання.

Тема 4. . Основні захворювання верхніх дихальних шляхів. Гострий риніт, синусит. гайморит, фарингіт.

Тема 5. Основні захворювання дихальної системи. Гострий та хронічний бронхіт, бронхоектатична хвороба. абсцес легень, бронхіальна астма.

Тема 6. Основні захворювань серцево-судинної системи: гіперонічна хвороба, гіпертонічний криз, стенокардія, інфаркт міокарду, гостра серцево-судинна недостатність.

Тема 7. Основні захворювання серцево-судинної системи: аритмія, гіперхолестеринемія, ІХС, ревматизм, недостатність митрального та аортального клапанів, стеноз витоку аорти.

Змістовий модуль II. Основні захворювання функціональних систем організму.

Тема 1. Основні захворювання системи травлення: гострий та хронічний гастрит, виразкова хвороба шлунку та 12-типальної кишки.

Тема 2. Основні захворювання системи травлення: шлунково-кишкова кровотеча, гострий та хронічний ентероколіт, жовчно-кам'яна хвороба.

Тема 3. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний цистит, пієліт, сечо-кам'яна хвороба.

Тема 4. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний дифузний гломерулонефрит, нефроз, уремічна кома.

Тема 5. Основні захворювання ендокринної системи: цукровий діабет I та II типу, ДТЗ, ожиріння, порушення обміну речовин.

Тема 6. Основні неврологічні захворювання: ішемічний інсульт, геморагічний інсульт, ДЦП, неврити.

Тема 7. Основні гінекологічні захворювання та захворювання, які передаються статевим шляхом.

3. Рекомендована література:

Базова:

1. Аничков Н.М., Пальцев М.А. Патологическая медицина. Т. 4. - М.: Медицина, 2005.
2. Атаман А.В., Быця Ю.В., Зайко Н.Н. и др. Патологическая физиология. - М.: Медпресс-информ, 2008.
3. Барышников С.Д. Лекции по анатомии и физиологии человека с основами патологии. - М.: ГОУ ВУНМЦ: МЗ РФ, 2002.
4. Бриль Г.Е., Моррисон В.В., Чесноков Н.П. Общая патология. - М.: Академия, 2006.

5. Забозлаев Ф.Г., Кулапин Г.П., Моторжина Т.В. и др. Основы общей патологии. - Р-н/Д: Феникс, 2008.
6. Зайко Н.Н., Быця Ю.В. Патологическая физиология. - 5-е изд. - М.: Медпресс-информ, 2008.
7. Клайт Э. Атлас патологии Робинса и Котрана. - М.: Логосфера, 2010.
8. Кук Р.А., Стеварт Б. Цветной атлас патологической анатомии: пер. с англ. - М.: Логосфера, 2005.
9. Пальцев М.А., Аничков Н.М., Литвицкий П.Ф. Патология человека. - М.: Медицина, 2009.
10. Пальцев М.А. Патология: курс лекций. Т. 1. - М.: Медицина, 2007.

Допоміжна:

1. Пауков В.С., Литвицкий П.Ф. Патология. - М.: Медицина, 2004. (Учебная литература для учащихся медицинских училищ и колледжей).
2. Ремизов И.В., Дорошенко В.А. Основы патологии. - Р-н/Д: Феникс, 2008.
3. Серов В.В., Пальцев М.А., Ганзен Т.Н. Руководство к практическим занятиям по патологической анатомии. - М.: Медицина, 1997.
4. Струков А.И., Серов В.В. Патологическая анатомия. - М.: Литтерра, 2009.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- усне опитування на практичних заняттях;
- письмові контрольні роботи;
- тестування;
- підсумкова контрольна робота;
- письмове екзаменаційне завдання.